

חוקים חדש

רעיונות נפלאים, חידושים, חיזוקים, התעוררות, וסיפורים מדהימים

מתוכן הדברים הנאמרים בפני חברים מקשיבים
בשיעור השבועי בבית ויזניץ
אשר חנני אלקים, זעירא דמן חבריא,
הלל באאמו"ר הרה"ג ר' משה גדליה ורטהיימר שליט"א
פרשת שמות תשפ"ד

ברום גודל ערך הימים
גודל הזהירות שלא לגרום שום חלישות
הדעת לזולת
וירד משה מן ההר אל העם

ברום גודל ערך הימים

למלכותו ככל עונדו, כלה לא שכינתא דהיא כלה בחופה, ועפ"ז יובן היטב למה שינה אונקלוס מדרכו תמיד בכל מקום שכתו ארדה נא או ירד ה' וכדומה הוא מתרגמה בלשון 'איתגלי' ורק בפסוק זה שאמר הקב"ה ליעקב אבינו בירידתו למצרים הוא מתרגם בלשון ירידה, שכן כאן שירדו ישראל לגלות מצרים אזי כביכול הוא ית' עם פמליא דיליה ירדו עמהם יחדיו לגלות.

פוק חזי מה הוא הדבר הראשון אשר ציוה הקב"ה לאמר לפרעה בשליחותו הראשונה אליו, - **וְאָמַרְתָּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה אָמַר ה' בְּנִי בְּבִרְיִי יִשְׂרָאֵל**, זה הדבר הראשון והמרכזי שייש לו לבורא העולם לומר על בניו אהוביו, ובהגדרה זו נכלל גם תשובה לכל מי שירצה לערער על אהבתו אותנו בגלל מעשינו הלא טובים רח"ל, שכן ביחס לבכורה אמרה תורה שגם אם הבכור הוא בבחינת בן השנואה רח"ל אף על פי כן לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני הבכור, ובוה יסתם פי שפחה הנואמת לא כי בנך המת ובני החי.

וממורי הגה"צ ר' צבי מאיר זילברברג שליט"א שמעתי בשם צדיקים שכמו שבעולם הגשמי הרי חודשי החורף הוא זמן הרישה וזריעה ואח"כ החודש האביב הוא זמן הקצירה, בו כל אחד קוצר כפי מה שהשקיע בחורף והזורעים בדמעה ברינה יקצורו, כך הוא גם ברוחניות שבימי השוויב"ם חורשים ועמלים בתורה ועבודה וכמ"ש בזוה"ק כגוונא לא אמרו מארי מתניתין וימרו את חייהם בעבודה קשה - בקושיא, בחומר - בקל וחומר, וכלבנים - כלבון הלכתא, וכלל עבודה צדקה - לא צרייתא, את כל עבודתם וגו' - לא משנה, והיינו שכמו שבמצרים היה הזיכוכ והתיקון על ידי העבודה הקשה, כמו כן

הנה נודעת זאת כבר בשער בת רבים גודל המתנה אשר ניתנה לדורות האחרונים התיקון הגדול של ימי השוויב"ם בהם קוראים אנו בתורה פרשיות יצי"מ וקבה"ת וגילה לנו האריה"ק ועוד הרבה צדיקים גודל הענין שהקריאה מעורר הזמן, שיוכל כל יחיד לצאת משעבוד שלו ליצר הנרמז במצרים, ולצאת ממ"ט שערי טומאה אשר נואלנו ואשר חטאנו.

ומלבד זאת הנה בפרשתנו יש את ראשית יסוד השייכות והקשר שלנו עם הקב"ה, כאשר היינו גוי בקרב גוי במצרים, כדאי' בויקרא רבה (אחרי מות פרשה כ) 'ר' יהושע צ"ר נחמיה צס"ר שמואל בן פזי גוי מקרב עם אין כת' כאן, או עם מקרב גוי, אלח גוי מקרב גוי, אינו ערלים ואינו ערלים, אינו מגדלי כלראיות ואינו מגדלי כלראיות, אינו לוצפי כלאים ואינו לוצפי כלאים. ולא היינו כלל עם בפני עצמו, ובודאי שלא היה לנו שייכות וקשר עם אבינו רועינו - [מצידנו, שכן הוא ית' לא העלים עיניו מאתנו אף פעם]. ובפרשתנו שולח השי"ת את הרעיא מהימנא לגלות לנו את שמו ית' ואומר לו איך לומר להם מה שמו, על שלל השיטות וההסברים בראשונים, אבל עכ"פ כאן נוצר הקשר הראשון בינינו ונקבעו סדרי היחס והשייכות שלנו אליו ית' תוך שהוא ית' מגלה לנו את גודל חיבתו ואהבתו אותנו, וכמ"ש בזוה"ק בפרשתו, (דף ה עמוד ב) א"ר יהודה אלמלי הוו ידעין בני נשא רחיונותא לרחים קודשא בריך הוא לישראל הוו שאגין ככפיריא למרדף אצתריה, דתניא צשעתא דנחת יעקב למאריס קרא קודשא בריך הוא לפמליא דיליה אמר להון כלכון חותו למאריס ואתא איחות עמכון, אמרה שכינתא רבונא דעלמא אית זכאות כלל מלכא אמר לה אחי מלכבון כלה מלכבון מאתרא דעדן

סגיאון, ת"ח זשאר חייבי עלמא לא כתיב וירע זעני ה' וכלן כתיב וירע זעני ה' אשר עשה מ"ט משום דכתיב ושחת ארצה, תנן אמר ר' יהודה לית לך חובצא זעלמא ללא אית ליה תשובה זר מהאי ולית לך חייביא ללא חמאן אפי שכינתא זר מהאי דכתיב לא יגורך רע כלל. הנה סיבבו משמים שיהיה נכתב זה בדוקא בפרשת ויחי לרמז לנו בזה שכו"ז נכון הוא רק עד עת בוא דברו של האור הגדול של ימי השובריים.

שכן מאז ירד אורה לעולם הלוא מפורש כותב לנו השארית ישראל בשער השובריים - פתיחת שמות: הנה אמרו רבותינו זכרונם לברכה, עבירות שזין אדם לחזירו אין יום הכיפורים מכפר עד שישבו ויראה את חזירו היינו למי שפגם בלשון הרע שקמעט אין לו תשובה, ולכן אין יום הכיפורים מכפר וכן על עון פגם הברית אמרו גם כן רבותינו זכרונם לברכה שאין לו תשובה כדאיתא בזוהר הקדוש דלית ליה תיובתא כי אם בחילא דתיובתי סגיא, שברית הלשון וברית המעור מכוונים זה בזה ואין יום הכיפורים מכפר.

והנה עכשיו בימי שובבים ת"ת שהוא גמר של יום הכיפורים שפגם ברית הלשון וברית המעור מכוונים זה כנגד זה שאין יום הכיפורים מכפר עכשיו בימי שובבים ת"ת יש תיקון עצום לפגם ברית המעור וברית הלשון שזה תלויים.

וזהו שובו בני שובבים חוץ מאחר. היינו אפילו שפגמו כל כך שנתהווה בזחינת אחר שהוא חוץ מהיכלות הקדושה חס ושלוס, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לא תשבו על מטה ארמית. כלומר לא תגנו בלא

משזכינו לקבל התורה"ק הרי שהיא מזכבת אותנו על ידי שמתייגעים ועמלים בה, וכמו שכבר נתפשט בי מדרשא גודל הענין של הלימוד ברציפות, ואשרי מי שזוכה לקיים העצה שכ' היסוד העבודה הידוע ללמוד חמש שעות ברציפות, ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין ליבו לשמים לפי כוחותיו ויכולותיו, וכי לפעמים יש מי שאינו מסוגל ללמוד חמש שעות ברציפות ואשר ע"כ הוא דוחף את הזמן וחולם ומחפש דרכים יצירתיות האיק להעביר את החמש שעות ועל זה כבר אמרו 'עדיף ללמוד שעה אחת מאשר ילעשותי חמש שעות רצופות' ורחמנא ליבא בעי והוא יודע האמת מה כ"א מסוגל וצריך לעשות.

והשבתי בס"ד לרמז מ"ש בספה"ק שבימי השובריים אפשר לתקן אפ"ל מ"ש בזוה"ק שאין מועיל לזה תשובה, כי הנה תוקף חומר הדברים הלוא המה כתובים בספר הזוה"ק והכי כתיב התם, -בדף ריא ע"ב- אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו, מאי טעמא גמול ידיו? אמר ר' יצחק לאכללא מאן דזני זידוי לאפקא ולאכללא זרעיה זריקניא, דהא תנינן כל מאן דאפיק זרעיה זריקניא אקרי רע ולא חמי אפי שכינתא דכתיב כי לא א-ל חפץ רשע אתה לא יגורך רע, וכתיב ויהי ער זכור יהודה רע, אוף הכא אוי לרשע רע ווי להורא חייבא דאיהו רע דעבד גרמיה רע כי גמול ידיו יעשה לו לאכללא מאן דזני זידוי לאפקא ולאכללא זרעיה זריקניא ולהאי טרדין בהורא עלמא יתיר מכלא, ת"ח דהא כתיב אוי לרשע רע כיון דכתיב אוי לרשע אמאי רע אלא כמה דאמינא דעבד גרמיה רע, וכתיב לא יגורך רע, וכלהו סלקין והאי לא סליק ואי תימא שאר חייבין דקטלו בני נשא, ת"ח כלהו סלקין והוא לא סליק מ"ט אינון קטילו בני נשא אחרא והאי קטיל בני ממש אושד דמין

'ותחיינ את הילדים' רק פירוש לאמור 'ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים' אלא זה דבר נוסף שמלבד זאת אשר לא עשו כאשר אמר להם מלך מצרים, עוד זאת עשו בקום ועשה שהחיו את הילדים ע"י שסיפקו להם מים ומזון.

ועד"ו אפשר לרמז לענין מלחמת היצר הנרמז במלך מצרים, אשר רוצה להמית הבנים רח"ל, ואומרת לנו התוה"ק שאם ירא האדם את האלקים ולא עושה את אשר רוצה היצר להפילו, בשעה אשר יש לו ניסיונות, ופיתויים אשר דיבר אליו מלך מצרים, אזי לא רק שאינו נופל בזה לבירא עמיקתא בשב ואל תעשה, אלא שבזה עוד הוא מתרומם יותר ממה שהיה עד הנה, ובזה הוא גם מתקן את אשר הוא כבר נכשל בעבר, ועי"ו 'ותחין את הילדים' המתים ממכשולות העבר רח"ל.

קריאת שמע שהינן בלא קריאת שמע, בא לפנס הברית רחמנא לכלן, לטמא אותו, וגורם שיפזרו הנלוזין בין הגוים על ידי פנס הנ"ל שאין להם תיקון להעלותם בתשובה כי אם בתשובה תדירה בתשובה עילאה בתשובה סגו, וזהו אפילו בחינת אחר וחוז כנ"ל היינו הנשמה שהיא בקצה השמים שאין להם אף בחינה שם ישראל כלל כי אם ישראל מומר שנקרא בחינת אחר כנ"ל. אף על פי כן צימים האלו גם הם ישובו ויתכללו באחדות ישראל לה' אחד על ידי תיקוני שובדים כנ"ל ויעשו מאחר אחד.

ואסיים פירקא דא בחיזוק שהאיר ה' לי בפסוק וְתִירָאן הַמִּילֻדָתִי אֶת-הָאֱלֹקִים וְלֹא עָשׂוּ בְּאִשְׁרֵי דְבַר אֱלִיהֶן מְלַךְ מִצְרַיִם וְתַחֲיִין אֶת-הַיְלָדִים, אשר מפרשי"י שהיו- מספקות להם מים ומזון. והיינו שאין

גודל הזהירות שלא לגרום שום חלישות הדעת לזולת

וחשבתי לבאר בס"ד עפ"י מה שביארתי העובדא דהוי עם אאזמור' הרה"ח ר' אברהם יהודה ורטהיימר זצ"ל, עם אדמו"ר בעל אמרי חיים זי"ע כפי שמובא בזכרונות שבספר מדבר יהודה:

היו שנים - כשאנינו ז"ל התאורר סמוך למקוה שבקרית ויני' - אדמו"ר זצ"ל היה סר לביתו ארב שבת לאחר תפלת שחרית, אצ שהגיעה שעת חצות - אז הלך לבטולת ארבע"ק. בשעה זאת היה קורא שנים מקרא ואחד תרגום בביתו, והיה אצט מכיבוד שהכניח האמא א"ה. בהגזנות אחת אמר לו: "בשבת יהודים כמון בנינו את ביהמ"ד?"...

הנה לאחר שמשרע"ה התחמק מלקבל השליחות של הקב"ה לילך להוציא את בני ממצרים כתיב ויחר אף ה' במשה וכתב רש"י ר' יהושע בן קרחה אומר כל חרון אף שכתורה נאמר בו רושם, וזה לא נאמר בו רושם, ולא מלינו שבא עונש על ידי אותו חרון. אמר לו רבי יוסי אף בזו נאמר בו רושם, הלא אהרן אחיד הלוי, שהיה עתיד להיות לוי ולא כהן, והכהונה הייתי אומר ללאת ממך, מעתה לא יהיה כן, אלא הוא יהיה כהן ואתה הלוי ולבאורה אין מובן מה המכוון ומה רצה לומר לנו ר' יהושע בן קרחה בזה, וגם יש לדקדק שינוי הלשון שבדברי ר"י בן קרחה כתיב לא נאמר בו רושם' ולא מצינו שבא עונש על ידי אותו חרון.

וכמו ששמעתי מהרה"ג ר' יחיאל מיכל פרידמאן שליט"א הגדרה לזה, עם מעשה שהיה עם יהודי אחד אשר תמיד היה ציית לכל אשר ציוה עליו רבו כקטן בגדול תשמעו בקולו, ופ"א היה דבר אשר ציוה עליו רבו והוא הרגיש שאינו מסוגל לקיימה, ויהי כאשר תמה עליו רבו לאמר מה זה היא לך הן תמיד תקשיב ותשמע בקולי במסירות ונאמנות אין קץ, וען היהודי ויאמר, יאמין לי רבי שאם יצוה עלי לקפוץ מגג בנין גבוה אהיה מוכן לעשות זאת, אולם בקשה זו היא כבקשה שאקפוץ מהארץ אל גג הבנין וזאת פשוט איני יכול ומסוגל לבצע.

ואדרבה הוא שש ושמה על שאלו הם תלמידיו אשר אינם 'כולים' להכאיב ליהודי בשום פנים ואופן.

ואולי אפ"ל גם בכאן אשר לכאורה גם כאן קשה עלינו להבין פשר סירובו של משרע"ה וכי אתה צדיק יותר מהשי"ת כביכול? הן השי"ת הטוב ומטיב לכל אשר רחמיו על כל בריה בודאי מקפיד על חלישות הדעת של אהרן יותר ממשרע"ה, א"כ מה מקום לצדיקות יתר זו של משרע"ה לחוש לחלישות דעתו של אהרן יותר מהשי"ת, ונדצ"ל כנ"ל שמשא בודאי ידע והבין שזה מה שהוא צריך לעשות ולשמוע בקול השי"ת אבל מה לעשות שהוא לא יכול ואינו מסוגל.

ואפשר שבאמת זה מה שרצה השי"ת היודע מחשבות כל בני אדם לראות ולגלות אצל מי שהוא הועיד להיות לרועה נאמן לצאן מרעיתו, ואף גם מה שחרה אפו כל זה היה בכדי לברר טוב ליבו של משרע"ה שלא מסוגל להכאיב במשהו לאחר לא רק בגלל שזה אסור, אלא אפילו בכה"ג שהוא מצווה ועומד מפי הקב"ה בכבודו ובעצמו זה שבעה ימים, עד שכביכול כבר חרה אף

היה זה, **בצת שאדמו"ר זי"ע קרא לו באחד הימים, וצאאו עליה לומר ליהודי מסוים שלא התנהג כשורה שלא ידרוך שוב על מפתן ביתו. אנו אבינו ז"ל אומרים ואמר: "הנני מוכן ומזומן לכל מה שהרבי יבקש ממני, אפילו לקפוץ לתוך אק בוצרת, אק, לצצר יהודי לא אכף..." - והנה, ראה זה פלא, במקום להתרעצ עלינו, לקחו רבינו זי"ע וחיקו בהנאה גלויה על עינינו תלמידים כאילו. הצרה שמת על שמו זה, כשהזיז רבינו זי"ע לבקרו בביתו, אמר לו כדברים האמורים.**

אשר לכאורה יש להבין פשר המעשה, דאם היה זה כזה חשיבות אצל רבינו האמ"ח סירובו לקיים שליחותו אזי למה מתחילה הוא כן ביקש זאת מידו, ובכלל הן לא יעלה על הדעת שלרבינו האמ"ח היה חסר משהו משלימות העבודה של בין אדם לחבירו עד אשר היה צריך לתזכורת מאת כבוד אאזמ"ר זצ"ל, הן ידוע שהרה"ק ר' יהודה'לע זי"ע הפליג ברום עבודת המידות של חמיו, עד אשר אמר שבדברים מסויימים ראה בו אפילו יותר ממה שראה אצל הסב"ק בעל אהבת ישראל זי"ע.

ואשר ע"כ בהכרח לומר שבאמת כן היה זה לרצון לאבינו שבשמים שכן יאמרו להלה את דבר השליחות של האמ"ח, אלא שאאזמ"ר אמר שלמרות שבודאי אינו מהרהר אחר רבו ח"ו והוא יודע שזה מה שהוא צריך לעשות, אבל הוא אמר כמתנצל שמה לעשות שהוא מרגיש שאינו מסוגל לבצע זאת - ולזה הוא שמח ביותר ואכן פטרו משליחות זו מדין אונס רחמנא פטריה.

לכסוף החליט שלא לעשות כק ניתנו
 לו כוחות כפיריט. מצא לנכון
 לזכות את הדור ואת הדורות
 הבאים בתנועת המוסר החתירה
 לעלמות אישית כוללת, בין אדם
 למקום ובין לחבירו. כדי שיתקבלו
 דבריו, הסכים לעלות את אגרותיו
 הצומחה. הציג לויאלנה, מטרופולין
 על תורה, קבץ לימודו בפית
 הכנסת שחצר לריצא והחל להשמיץ
 את שיצוריו המדהימים, שארכו
 עליו וארבע שעות ובהם הלל חצי
 הש"ס בחריפות עצומה, כשהלומדים
 אינם מספיקים אלא לרשום מראי
 מקומות וראשי פרקים. לאחר מכן,
 הצידו, נלקקו לפסוציט ימים כדי
 לעמוד על מהלך שיצור אחד.

בהקדמת הספר 'עולת שואף'
 כותב המחבר: בשנת ת"ר דרך כוכב
 חדש בשמי התלמוד בויאלנה הפופיץ
 בה האאון הדדוף והנפלא מוהר"ו
 סלנטר זצ"ל שהראה נפלאות
 בצומת חדודו ופלאולו, הפליא לפי
 השומעים ותהוט כל הצירי בבוא
 אליה רב האון חריץ כלה. הציריט
 המצוינים בהלכה התקנאו בו,
 ויחתרו בכל צדו לעשות כמתכנתו
 ולחבר פלאולים שנונים כמוהו.

בויאלנה נודעה אתהיאה ישיבת
 רמזיאלס, הראשה צמדו האוניט רבי
 מרדכי מלצר זצ"ל בעל יתכלת
 מרדכי ורבי אליעזר טייץ תלמיד
 האאון רבי עקיבא איטר זצ"ל.
 כשצגה רבי אליעזר טייץ את
 משרתו, הוצעה המשרה לרבי ישראל
 מסלנאט. שמח להגדמות להרחיב
 מצלף השפעתו, שהרי לו היתה כל
 משרתו. החל להרבות שיצוריו

ה' בן, מ"מ הוא לא יכול ואינו מסוגל
 לעשות זאת, עד אשר בפירוש הבטיחו
 הקב"ה הבוחן ובודק סתרי ליבות בני אדם,
 והוא הבטיחו שכאשר ו-ראץ' אהרן אחיך
 אזי 'ושמח ב-כל לבו' שכן זאת ידע
 משרע"ה בעצמו שלא יצא אחיו במחלוקת
 כנגדו, ואף סמך על אהבה השלום ורודפיה
 שבודאי ישמח בראותו את אחיו בגדלותו,
 אלא שמ"מ חשש שמא במעמקי לבו יהיה
 לו איזה שהוא חלישות הדעת קטנה, ובגלל
 זה כבר אינו מסוגל.

ואפשר זה בא רבי יהושע בן קרחה לומר
 לנו, שמאחר ובשונה מכל מקום לא מצאנו
 כאן שעשה רושם ועונש, מזה מוכח שלא
 היה זה רק פנים של חרון אף ובאמת לא
 חרה אף ה' במשה, ורבי יוסי מוסיף ואומר,
 שדוקא זה בן עשה רושם, אבל לא לעונש
 אלא לשכר, שהוא פעל אצל השי"ת למלא
 משאלת ליבו הטהור, אשר לא יכל לסבול
 שיחא הוא גדול מאחיו, וזה עשה רושם
 ואכן פעל שאמר לו הקב"ה 'הלא אהרן
 אחיך הלוי, שהיה עתיד להיות לוי ולא כהן,
 והכהונה הייתי אומר לצאת ממך, מעתה
 לא יהיה כן, אלא הוא יהיה כהן ואתה
 הלוי, כאשר רצית ואמרת והתחננת לפני
 זה שבעה ימים.

בספר 'הגדת' הוא דורש האי פרשתא
 כמין חומר ופתח לה במעשה רב-
 לעתהיאה, חשב האאון רבי ישראל
 מסלנט זצ"ל להיות נחבא אל
 הכליט, צדיק נסתר. לעם כק
 השתלט במקצוע הנארות, להיות
 'עדוף, הנהנה מיצי כפיו'. למד
 להתפלל במהירות עצומה עם כל
 הכונות ושנין את כל הש"ס בעל פה
 כדי שיוכל להאזין בו תוק כדי
 צבדותו, לקיים 'יצי כפיק כי
 תאכל, אשריק וטוב לק' יצי כפיט
 ולא יצי מוח.

בן חמש צערה כבר השמיץ שיצוריו
בישיבה.

המביר רבי איציק פרנס מליסא
ביקש לזכות בו עבור ביתו, והשיץ
עם שני תלמידי חכמים מופלגים
כדי לנתות על קנקנו. החלו
לפוחח צמו בלימוד, ולא צנה להם.
התאכלו, וביקשו לשוב על
עקבותיהם, השתאה דודו, ושאלו
כשר הדבר.

צנהו: "אינן הייתי צונה להם, חייב
הייתי לומר לאחד שנצמחו ממנו
דברי התוספות במקום פלוגי
ומהשני נשמטה ראייה מפורשת.
אמרת לינפשי: מוטב שיתבטל
השידוק, ולא אלבין פניהם" ..

התפצל מצדקותו של הבחור, ואמר
לו: "ניחא. אל תתפלפל אתם,
אלא השמיץ מחידושק". נצתר רבי
עקיבא אינר, ושטח בפניהם אחת
ממצרכותיו הנודעות. התפצמו,
והמליצו בכל מה על השידוק שקט
ונהיה.

שם החותן ליצירו, וסיפר לכולס על
האוצר בו זכה. הלמין את החתן
לביקור, וכל לומדי הציר התכווננו
והקיסו בחיבלי שאלות ולשמא
פלפוליו. השיץ, ושאלוהו, והוא
כאלס לא יפתח פיו. השמיץ את
חידושיהם, ואינו משיב, כדודל
הציפיות - אודל האכזבאות.

הריונים השיצו לאנני החותן, שרמז
לחתנו שישב לישיבה. הפרת
התנאים תשיץ אליו. צנה סברצונו
להישאר בליסא כל השבוע. תמה
החותן, והבליט.

בישיבה, והם הפכו לאבן שאבת
ללומדי הציר לאוני התורה.

עד שיום אחד חש רבי ישראל
שבצקיפין נפצע מכך מצמדו של
רבי מרדכי מלצר, ראש הישיבה
הותיק. לא הסס, והתפטר ממשרתו!
ויתר על המצמד וההשפעה
והמשכורת, ושם ללמוד בבית
הכנסת שבחצר לריצא!

ממי למד זאת?

מהתורה, וממנחיל התורה.

כידוע, עוד לפני לידתו נועד משה רבינו
להיות מושיען של ישראל (סוטה יב, א)
הנתונים בשיעבוד קשה וזמר. הצטער בצער
כל יחיד מהם כאילו היה זה צערו (שמות
רבה א, כז) ואמר: 'מי יתן מותי תחתיד'! נגלה
אליו הקב"ה, וגילה לו שגם השכינה
בביכול מצטערת בצערם של ישראל (שמות
רבה א, ה) ותגאל בביכול עם גאולתם (פרקי
דרבי אליעזר לח). הוא שנבחר להיות הגואל,
'ואם אין אתה גואלתם אין אחר גואלם'
(שמות רבה ג, א) ובמקום לשמוח כל כך
בגאולתם ולרוץ לגאלם, סרב!

שבעה ימים התעקש, עד שחרה בו אף ה'!

ומדוע? כי אהרן התנבא במצרים (שמות
רבה, ג, טז משמאל א, ב, כז) וכשמשה רבינו
יבוא, יאפיל עליו ויעמידו בצל! חששי:
"עכשיו אכנס בתחומי של אחי, ויהא מצר
בשביל כך" ולא הלך עד שהובטח 'וראך,
ושמוח בלבך! (עייכ מספר והגדת)

במחרתו למד האאון רבי עקיבא
אינר צ"ל בישיבת דודו האאון רבי
וואלף אינר צ"ל בפרסלא. בהיותו
בן שתיס צערה כבר כתב את
חידושו על מסכת חולין, ובהיותו

פעם אחת הגדיש הבחור את הסאה, והנהלת הישיבה סברה לשלוח את הבחור מהישיבה, כי אי אפשר שיהיה בישיבה כזו חוצפה, אך המאייש הנ"ל לא הסכים לכך, ואמרו לו שאי אפשר להיות מאייש עם כזו חוצפה, ואמר, שהיות והבחור צושה זאת דוקא לי, א"כ איפה אני מקבץ להמתין עוד לינה אחד, כי יש לי אינה רציון איך לפתור את הבעיה, ואני צריך להיושב בזה במשך הלינה.

ובמשך הלינה הוא התחבט קשות בדבר, שכן זה היה מקור פרנסתו, ועל פי דרך הטבע אין נראה שיוכל למצוא פרנסה אחרת בנקל ובודאי שלא בזה פרנסה אשר יש צימה תורה ויראת שמים, וליכוי הרביע והצמדת עצרים עצריים לתורה וירא"ש, אולם מצד שני הרי שלו בודאי עוד ימצא מחליץ שיוכל למלא את תפקידו פחות או יותר כמוהו, ואולם על פי הכרתו את הרקע של הבחור, הוא הבין שסילוקו מהישיבה יביא לכך שיכרוק מצליו כל עוד של תורה וירא"ש, ולכן הוא התחבט קשות בדבר, מה עם שאין זה ודאי שכאשר הוא יצלב את הישיבה ויבוא מישהו אחר במקומו באמת יפתר הבעיה ומחילא יוכל הבחור להישאר בישיבה, והרי אין ספק מוציא מידי ודאי, וחייק קודמין.

אולם בסופו של דבר הוא קיבל החלטה קשה והודיע להנהלת הישיבה שמנוי ולאור אצלו באופן מוחלט שהוא צועב את הישיבה, הציקר שהבחור ישאר.

לקראת סוף השבוע חיצר החתן על כל לומדי הציר, הזכירם את קושיותיהם והפתיצם ברוחה בקיאותו. מזה נשמט דיוק לשון הרמה"ם ומזה נתעצמה סוגיא צרכה. המט בצומק ציונו, חלק בין הנושאים והכביר ראיות. הפריק פלפוליו סרק והרחיב בחידושים נכונים. וכולם הודו והמליכו ואמרו: לכה רבי איציק פרנס ביהלום שבכתר!

התמחר החותן: "אם כק גדול חילק לאורייתא, למה צרמת לי צממת נפש כה רבה! למה כבשת מצין, אן נצול ומצין חתום!"

צנה, שכאשר הציץ לליסא מצא שוהה כאן חתן נוסף וחותרו מתפאר בו. ובאמת כלי מפואר הוא, והכל מתפלפלים צמו ומתפלפלים ממנו וחותרו רווה ממנו רוב נחת. ושיצר, שאת יאלה כוחו וצוצט אאונותו יאפול על אותו חתן - ובלט עצמו. הפיל עצמו לתוק כבשן האש של אצלם וביטול, ולא פצע במצדו של אותו חתן!

וכדבר הזה היה כאן באר"י לפני כחמישים שנה, כפי שסיפר לי בנו של בעל המעשה די"נ הרב מתתיהו זאב שטיגל:

הרה"ג ר' יוסף צבי שטיבל זצ"ל היה מאייש יר"ש, בישיבה קטנה במרכז הארץ, ובצל נסיון גדול בחינוך התלמידים, מלבד הרבצת התורה.

היה שם בחור אחד, שהיה מתחצץ כסדר, עד שהיה נראה שהוא צושה זאת בכלונה לצרוט שיכצסו צליו, אך המאייש בחכמתו נהג להתעצם מצותו של אותו בחור.

הבצירה את לבי לתקן מצוי
ושאיפותי, ובי"ה הנני כיום אברק
כולל היחיד מכל משפחתי שרקו
צול.

וכמו שמספר האדמו"ר מטאלנא שליט"א
שמעתי מהגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל
שסיפר על אביו הגה"צ רבי אהרן קוטלר
זצ"ל, מקים עולה של תורה בארה"ב: **ne**
זי אבא:

מצולס לא נצחני אדס חוץ מיהודי
חסיד אחד.

פעם אחת, כנסצתי לפסישה,
נלדמן זי ספר סיפורים על הרה"ק
הרבי ר' בונם מפשיסחא זצ"ל. והיה
כתוב ש, כי הרבי ר' בונם סיפר
שהיה בכוחו בימי צלמוני להביא
את המשיח. והוא נמנע מלצסוק
בכך כי חש עלצדיק הדור רבי
אברהם יהושע הצוי מפסא זצ"ל
תהיה לו חלישות הדעת ש"בונם
אפטייקצר" (בונם הרוקח, הרה"ק
מפשיסחא צסק ברקחות בימי
צלמוני) הצליח להביא את המשיח
ואילו הוא, צדוק הדור שצמל כל
כך, לא הצליח.

תמיהתי היתה גדולה.

ובאותה האסיפה הרציתי את
הדברים לפני הנוכחים ושללתי:
הייתכן כדבר הזה? יכול היה הרבי
ר' בונם מפשיסחא להביא את
המשיח ונמנע בלל חלישות הדעת
על הצדיק, אינה סיפורים מספרים
החסידיים?!

[שכן למרות אשר ידע הגאון זצ"ל
שהרבה דרכים למקום וכל צדיק וכל ציבור
יש להם הדרך שלהם בעבודת השי"ת וכמו

וכך הוה, הוא צנה את הישיבה,
שהיה צבורו מקור פנסה, כשביתו
טבלו תליין ביה, ונשאר תקופה
ללא פנסת ביתו, ואכן חפץ ה'
בידו הצליח, שאחר הדברים האלה
הבחור 'תפס שטיינצן' רצוני, וצלה
ונתצלה במצלות התורה והיראה.

אחר שנים פס בנו על אותו מניי
באברק, שכשעצ את על הבן,
שאל את מכיר את פלני, ואמר
שה אבא עלו.

וסיפר אותו אברק שהינו בן
למשפחה קשת יום, וכמה אחים
מצליו פרקו רח"ל צול תורה, ואץ
הוא רצה ללכת בעקבותם, אך
אביו התעקש שיממד בישיבה, ובכה
לפניו באמרו שאת עם הוא ילך
בדרך על אחיו הצדויים למה לו
חיים כלל, וטוב מותי מחיי, צד
שהרזים שהוא לא יכול לצעות לזאת
לאביו, וצ"כ מלה החלטה בליבו
שהוא ילך לממד בישיבה אולם הוא
יתנהג בחוצפה וצלזות, כדי למרות
לישיבה לסלקו, וכך יוכל לילך
בעקבות אחיו פורקי הצול רח"ל,
כאשר כביכול הוא לא אשם בדבר,
וכך יוכל לראות את פני אביו מפלי
לפקור את עצמו מבושה מפניו.

ואכן הכל צעד לפי התכנית,
ולמשחתי כבר נמנו וממרו לסלקני
מהישיבה, אך לתדהמתי בא אל
אביק עם הצעתו הכה מוורה
ומפרכת, צד אשר לא הצליתי
בדעתי אפשרות שכזאת כלל, וטרץ
את כל הקלפים, בהשאירו אותי עם
השוק ועם פה פצור, התנהאותו על
אביק, המניי, שהקריב את
פנסתו כדי eakeאר בישיבה,

כמו כן ישנן שני דרכים בעבודת הצדיקים, ישנו צדיק שהוא בעחנות "שוכרה", שתפקידו לשפר כל דבר, ולומר שהוא טוב. ומאידך צדיק שהוא בעחנות "פועה", שתפקידו לצרור ולומר ולהציר על כל דבר.

וסייט לאמר: "אני, תפקידי הוא להיות פועה, להציר ולצורר את ישראל להתחלק בשמירת המצוות וקיומן, ואילו הרבי ר' הערש תפקידו הוא להיות שוכרה". - מובא בספר רשומים בשמד (עמי צח) - והדרך לסיפור עם הגר"א קוטלר, שהוא סבר שסיפור זה הוא מוגזם ואינו יכול להיות אמת אפילו לדרך החסידים.]-

קט יהודי חסידי פשוט וצנה אי כהלכה: הרי מפורש הוא בתורה "לח נא ביד תלח" ופרש"י ביד מי אתה ראי ללחוח והוא אהרן,

שמה רבינו נמנע מלפקל את שליחות האלה בכדי לא לפסוע באהרן שלא תהיה לו חלישות הדעת וכן אמר לו הקב"ה "וראק ושמח בלבו" ופרש"י לא כשאתה סבור שיהא מקפיד עליך אתה צולה לדדולה.

ורק כאשר הציר עליו הבוחן לבעות בעדות נאמנה שלא זו הלבד שלא תיחלש דעתו אלא אדרבה וראק ו"שמח" בכל ליבו, או אז הסכים מה ללכת בשליחות הש"ת לדאלא את ישראל ממצרים.

שסיפר הגר"ש אונגר גאב"ד חוג חת"ס - שהנה"ק רבי הלל ליכטנשטיין זצ"ל אפי"ד קאלאמי היתה דרכו להוכיח את ישראל על כל פגע וביטול מצוה, ובכל מקום בואו בדק את הפרצות הצריכות תיקון, וצורר את יושבי המקום לתקן את הטעון תיקון.

פגע אחת ביקר בביתו של יהודי, ותוכף בעמדו על סף הבית, הציר לו על ה"מלונה" שאינה קבועה באופה הנכון עפ"י ההלכה שהוא הפליש הצליון של הפתח (ראה שויע' יו"ד סי' רפט, ב). כשכנס פנימה, הציר לו על כך שלא הניח נדד הפתח שיצור של אמה על אמה שאינו מסויד לכר לחורבן הבית (ראה שויע' או"ח ריש סי' תקס), וכן בהמשך שהותו בביתו הוסיף להציר לו על כמה וכמה צנינים.

בצאתו את הבית היהודי: "רבי נכבד! הרי לפני זמן מה ביקר אצלי ג"כ רבי קדוש, ה"ה הרבי ר' הערש ליסק' צר והוא לא הציר לי כלל על גלגל המצוות, ומדוע אתם מצריים לי על צעד ועל צעד?"

השיב לו רבי הלל: הנה מצאנו בתוה"ק [בפרשתנו] שפני ישראל היו במצרים שתי מילדות, אפר שם האחת שוכרה, ושמ השנית פועה, ופרש"י "שוכרה - על שם שפסרת את הולד. פועה - על שם שפועה ומדברת והוא לאולד, כדרך הנשים המפויסות תינוק הבוכה".

המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא

אשר אין שם אנשים, אשר גם דין גרמא לגודל ההתגלות כמו שמקרא מלא דיבר הכתוב 'עוצם עיניו מראות ברע, מלך ביפיו תחזינה עיניו'. והנה רעיון זה עולה יפה עם דבריו הק' של הרה"ק הרבי ר' מיילעד זי"ע דאנהרן לעיינין בהאי פרשתא, כמובא להלן,

וכה הוא כותב- נראה לפרש, להנה השורש הוא לאדם שיסביר את מדותיו כמו השנאה והקנאה והגאווה והתאוה והחמדה וכדומה כל המדות המגונות לריך שיתקנס, [וכמו שהוא כותב בצעטיל קטן באות טז- האדם לא נברא בעולם רק לשביר את הטבע לכן יורז א"ע לתקן מדותיו... כגון מי שנוכל בטבע... עכל יגיל את עצמו מ' יוס רזופיס לעשות כל דבר בזריזות הן בהולך לשכוב על מטתו הן לקום צוקר ממשכבו הן בזריזות לבישת בגדים ונט"י ולנקות את גופו וליכל בזריזות לבהכ"נ תיכף אחר קומו מהספר וכיוצא בהן, ...וכן מי שטבעו אינו מתמיד בלימודו יגיל את עצמו גם כן מ' יוס וילמוד יותר מהרגל שלו ויסתכל בכל פעם קודם הלימוד בצעטיל קטן שלי ומשם ואילך מן השמים יעזרוהו להיות מוסיף והולך בשבירת מדות הרעות עד תומם]

ונחזור אל דברות קדשו בפרשתן- ומתוך כך יכול האדם לבוא למדרגה גדולה ולמראות גדולות והתלהבות ודביקות גדול בעבודת הבורא יתבדך שמו. וזהו וירא כו' כלכלת אש מתוך הסנה, פירוש מתוך המדות המגונות שהם כקוליס בל אל מדרגה שהיה

לו התלהבות אש. -ומן הראוי להסמך לפי זה ולהביא תנא דמסייע ליה ה"ה בספה"ק מאור עינים בפרשת יתרו שמפרש הפסוק וההר בוער באש עד לב השמים וגו' עד שהיה להם לב

כתיב בפרשתן ומשלה היה רעה את-צאן יתרו חתנו כהן מדין וינהג את-הצאן אתר המדבר ויבא אל-תר האלקים הרבה: וירא מלאך ה' אליו בלבת-אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל: ויאמר משה אסרה-נא ונארה את-המראה הגדל הזה מדוע לא-יבער הסנה: וירא ה' כי סר לראות ויקרא אליו אלקים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני: ויאמר אלי-תקרב הלא של-נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת-קדש הוא:

וכתב רש"י הטעם למה היה רועה את הצאן אחר המדבר - להתרחק מן הגדול שלא ירעו בשדות אחרים, וחשבתי שאפשר באה תורה ללמדנו בזה שדין גרמא ליה לזכות להגלות האלקים, שהוא ברח מנדנד חטא ועון, כי הבריחה מהחטא מביאה להתגלות וקרבת אלקים, וזה מתיישה היטב גם עם פירושו הידוע של אדמו"ר בעל אמרי חיים זי"ע המפרש תיבת 'המדבר' מלשון דיבור, שמשרע"ה הנהיג את צאן מרעיתו ולימדם לאחר הדיבור, דהיינו שלא יבהל על פיו לקפוץ כהדיוט בראש ולדבר מבלי לחשוב, אלא יתיישב תחילה היטב בדעתו האם מותר והאם באמת נחוץ הוא הדיבור הזה, הנה גם זה יכול להיות הקדמה להתגלות הגדולה בלבת אש שכתיב לאחריה, כידוע מאגרת הגר"א זי"ע שבכל רגע שאדם חוסם פיו ולשונו הוא זוכה לאור הגנוז שאין כל מלאך יכול לזכות לזה.

גם אפשר נרמז בזה שמירת העיניים אשר הוא לא רצה לרעות במקום שישנם אנשים, לבל ייכשל חלילה בעיניו הטהורות, ולכן הוא הרחיק לרעות את הצאן אחר המדבר, שהוא מקום שממה

ואולי אפשר להוסיף ולבאר על זה הדרך את מאמר השי"ת **ויקרא אליו אלקים מתוך הסנה**, שמאחר שראה ה' כי **סר לראות** כמ"ש **אסורה נא** ומפרש"י 'אסורה מכאן להתקרב לָסֵס' והיינו שהרגיש משרע"ה שהוא נמצא במקום לא טוב, מכיון שעדיין **הסנה איננו אָפֵל**, ולכן אמר לסור ממקום עמידתו הרוחני ללכת למקום אחר דהיינו למדרגה אחרת ודרך אחר אשר טובה היא.

ולזה **קרא אליו ה' מתוך הסנה** דייקא, כאומר אם אותי אתה מחפש אזי תדע נאמנה שאני אמרתי לשכון בתוך הערפל עם הסנה דוקא, וכמו שפ"י צדיקים הפ' **ומשה ניגש אל הערפל**, - כי הוא ידע - **אשר דוקא שם נמצא האלקים**, והרבי של כלל ישראל הרה"צ המתוק שליט"א מביא בבאר הפרשה, הרה"ק מקאברין זי"ע היה אומר (תורת אבות ד"ה ומשה) כי אמרה תורה **'ומשה ניגש אל הערפל אשר שם האלוקים'**, תיבת 'ערפל' נוטריקון 'אראפ' - פאל' היינו נפילה ומעידה, והכוונה, שאף בעת הנפילה והירידה על האדם לדעת ולהבין אשר שם האלוקים, כי אדרבה 'שם' הוא האלוקים, כי מתוך נפילתו אפשר לו להתעלות יותר ויותר.

ואפשר לומר שמנין באמת ידע זאת, בעוד אשר **ויצמד העם** מאחר שבגלל הערפל הם חשבו שהם נמצאים במצב של **מְרָחֵק**, ואולי הוא למד זאת מדברי השי"ת אלו אליו, שקרא לו מתוך הסנה דוקא, **ויאמר משה** משוה בלשון חיבה, למרות הסנה שעדיין מרקד בתוכנו, **ויאמר אל תקרב הלום** כאשר עלה על דעתך, בחושבך אשר אינך עומד במצב טוב וסבור היית להחליף למקום אחר אשר טוב הימנה, שכן האמת היא **כי המקום אשר אתה עומד עליו** - כעת - **אדמת קודש הוא**, ואין בזה שום חסרון, ולכן אל יהיה ליבך חלוק על מקום

לצביהם שצממים כי השי"ת נק' שמים. והיינו שבאמת זו המטרה של המדות והתאוות המגונות, בכדי שעל ידי שיילחם בהם האדם תתלהט רוחו בקרבו להשי"ת ואזי יהיה לו האש של השרפה, לאור ולחמימות אש ההשתוקקות להשי"ת, ובוה אמרתי לרמוז בס"ד בפסוקים 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר המה מחשבת מינות וזנות, אשר אתם זונים אחריהם - למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי, דהיינו נתינת טעם למה עשה ה' ככה אשר אתם נמשכים לזנות אחריהם, בכדי שע"י תזכרו, מהשי"ת הגוזר ואוסל עליכם זאת, וע"י האש הזה של המלחמה, ועשיתם את כל מצותי בהתלהבות לבת אש.

וממשיך הרבי ר' מיילעך זי"ע לפרש פרשתו - **וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל**, פירוש שראה שיהיה לו התלהבות גדול ואף על פי כן לא נפרד ממנו כל המדות המגונות לָסְרוֹף אותם לגמרי* **ויאמר אסורה נא ואראה, פירשו אסורה נא לגמרי מן המדות המגונות ואראה את המראה הגדול אז אבא אל מדרכות גדולות לראות מראות גדולות: מדוע לא יבער הסנה, יבער לשון ובער צדקה אחר, ואלה לומר מדוע לא יכלו ויסורו לגמרי המדות המגונות שהם כסנה: ...וירא ה' כי סר לראות, שהסם יתברך ראה שמשך רבינו עליו השלום רוצה להסיר כל המדות לגמרי כדי לראות כנ"ל שיוכל לבא לידי ראייה מראות גדולות, וזה בלתי אפשרי עד שיבא משיח דקינו ואז והעביר ד' רוח טומאה מן הארץ לגמרי. ויאמר אל תקרב הלום, פירוש שאמר לו הסם יתברך זה בלתי אפשר שתקרב אל המדרגה הזאת...**

מדריך זו ואשימה לי דרך אחר, כי הנני רואה אשר בדרך זו אלך תעיתי כשה אובד, ולכן הוא אומר שהוא צריך להחליף את דרכו,

וע"ז אומרים לו אל תקרי וְשֵׁם אֵלָא וְשֵׁם, דהיינו שאינך צריך להחליף ולשים דרך אחרת לפניך, אלא עליך רק לשום ולהחשיב ולייקר, את הדרך אשר אתה עומד עליו כבר עתה, שכן המקום אשר אתה עומד עליו באמת אדמת קודש הוא וכל החיסרון אינו אלא בידעתך והרגשתך כנ"ל ולכן של נעליך המונעים מעל רגלך לחוש ולהרגיש את המקום אשר אתה עומד עליו כי קדוש הוא, ואז תרגיש ותראה שאתה כבר עומד על אדמת הקודש.

וכאן המקום להביא את דברי קודשו של האהבת שלום ז"ע על פסוק זה ע"ל המצואר אלכלינו בפסוק והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה שהאיש המשכיל צריך לחזו בשני הקצוות והיינו ש**אם רוצה הינה"ר להשפילו אזי יאחז כנגדו בהתפארות ואם רוצה הינה"ר להגיס רוחו אזי יאחז כנגדו בשפלות, ושני צחי' הללו נקראים סוף ר'אש שהר"ת הוא ס"ר, וזהו וירא ה' כי ס"ר לראות ודו"ק.**

ואשתקד שמעתי מידיד נעורי הרה"ג ר' יחזקאל דרברמזיקר שליט"א לבאר את דברי חז"ל בויקרא רבה (פרשת בהר פרשה לד) אילו היה אהרן יודע שהק' כותב עליו וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמוח בלבו (שמות ד, יד), בתופים ובמחולות היה יוצא לקראתו. ולכאורה קשה שהרי אהרן בודאי עשה זאת לשם שמים ולא בכדי להתפאר בזה וא"כ מאי נפק"מ בזה שתכתוב זאת התורה, והרי אם זה מתבקש הרי שגם מבלי שתכתוב זאת

עמדך, כי לא חסר בכאן כלום, וכל החיסרון הוא רק במחשבתך והרגשתך ולכן של נעליך. וכמ"ש הרלב"ג שנצטוה להוריד את מנעליו כדי שירגיש את אדמת הקודש שהוא דורך עליה.

ואשתקד שמעתי מהגאון הגדול הגרמ"ש קליין שליט"א בשם צדיקים שפירשו את דברי חז"ל לפרש הפסוק לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, שאפילו אומר לך על שמאל שהוא ימין ועל ימין שהוא שמאל עליך לשמוע בקולו, ולכאורה קשיא למה באמת יהפכו חז"ל לומר על ימין שהוא שמאל, ופ' שזה בכגון דא שדרשו עה"פ עשר תעשר עשר בשביל שְׁתַּעֲשֶׂר, ולכאורה הא כתיב תַּעֲשֶׂר, אלא בכגון דא הם אומרים על שין שמאל שהוא ימין בשביל שתתעשר.

ועד"ז הוא הוסיף לפרש הפסוק בתהלים פרק נ **זָבַח תוֹדָה יְהוָה וְיִשְׂמַח דָּרְךְ אַרְאֶנּוּ בְּיַשְׁע אֱלֹקִים.** שדרשו חז"ל אל תקרי וְשֵׁם אֵלָא וְשֵׁם, שגם כאן הם אומרים על שין שמאל שהוא ימין ונרמז בזה שהאדם אשר רוצה לכבד את השי"ת כדי להביע תודתו להשי"ת כמו בהיות המזבח קיים שהיו מביאים זבח תודה לה', הנה יש אשר האדם אומר שהוא יעשה ושם דרך היינו שישים דרך חדשה בעבודת ה' אשר הוא יחדש ויביא מן החדש להשי"ת, באים חז"ל ואומרים אל תקרי וְשֵׁם שתשים דרך חדש, אלא וְשֵׁם בדרך הקיימת והסלולה לנו ממסורת אבותינו ורבותינו הק' זהו התודה הטובה ביותר.

ואני הגבר בעניי אענה ואמא חלקי בס"ד, שהנה לפעמים נשבר לב האדם בראותו שהסנה איננו אוכל, וכי הוא אינו מצליח להשמיד ולבער את היצר הרע מקרב, על אף אשר יש בו שלהבת אש התלהבות להשי"ת כנ"ל, ולכן הוא אומר אסורה נא

ואת אחיו בפרט, הוא באמת שמח בכל לבו בשיא הטבעיות בראותו את אחיו עולה לגדולה, אבל אילו היה יודע שתורה"ק תכתוב זאת, אזי היה קולט שיש בזה רבותא ומעשה טוב לנחת רוח לאבינו שבשמים ואז בודאי היה מחשיבה ביותר והיה יוצא בתופים ובמחולות.

התורה"ק היה לו לצאת בתופים ובמחולות, ואם אין צורך בכך אזי למה אילו היה יודע שתכתוב זאת התורה"ק הוא כן היה יוצא בתופים ובמחולות, ות' עפ"י המימרא הידועה של הרה"ק ר' אהרן הגדול מקרלין זי"ע שתמה על האברכים שבזמנו למה יש בחינה שהרבה מהם אין גדלים להיות בני עליה עצומים כמו שהיו יכולים להיות, ויישב להם שסיבת הענין הוא מחמת שחסר השמחה של מצוה.

והבית אהרן זי"ע נתן דוגמא על זה 'אנחנו בהיותנו אברכים, כאשר קמנו בשעה שתים לפנות בוקר והלכנו ברחובות קארלין מהבית לבית מדרש וזכינו לשמור את עינינו, אזי בבואנו לבית מדרש רקדנו בשמחה גדולה ועצומה על הזכיה גדולה ועצומה שזכינו לשמור עינינו אף שכמעט שלא היה שום נסיון שמירת עינים ברחובות קארלין בשעה שתים לפנות בוקר, ועל ידי שמחה זו הגענו לכל מה שהגענו, ואילו האברכים שבזמנינו אף בשעה שנלחמים מלחמות גדולות וכבודות עם היצר אין שמחים הם שמחה של מצוה באופן הראוי, וממילא אין הם גדלים להיות בני עליה עצומים כמו שהיו יכולים להיות.

ובאופן זה יתבאר נמי המדרש הנ"ל שעל אף אשר בודאי עשה זאת רק לשם שמים ולא בשביל להתפאר, מ"מ אילו היה יודע שהתורה"ק תכתוב זאת, אזי היה מחשיב זאת הרבה יותר, ואשר ע"כ היה יוצא בתופים ובמחולות.

וחשבתי בס"ד שהטעם למה באמת לא החשיב זאת כ"כ אהרן מעצמו אך מבלי שידע שעתידה התורה לכותבה הוא משום שכלל לא עלה על דעתו שהוא עושה איזה דבר טוב בזה שהוא שמח בגדולתו של אחיו, כי מגודל אהבתו את הבריות בכלל,

וירד משה מן ההר אל העם

הדוור אינו מסכים לשחרר את המכתב - 'פראקצ, פאדפיס!' (בקשה, תחתום!) הוא צוצק צליו בפולניות, המרצימה אף תוככי בית המדרש של הרבי.

ר' שמעיה הטברניני אינו יודע את נפשו, 'הרבי מתפלל צכשיו! איך אני מסתדר פה עם האוי שאיני מבין את שפתו?

טרם ירציע שוב בקולו ויכריע את תפילתו של הרבי. ר' שמעיה מנסה לרמז לו בידיו סיסתאק מכאן. אק האוי אינו מרפה 'פאדפיס! פאדפיס! פאסטער!' (תחתום, תחתום מהר) הוא מריע את הטון של.

'eee... נו, נו..' הוא מנסה להסות אותו שוב. הוא מחווה לו באצבעו לצער הרבי הבית אברהם הצומד באמצע תפילתו.

אפס, הדוור לא רוצה להבין, הוא רק מתרצל יותר, פא-דפיס! פא-דפיס! הוא מתחיל לצצוק בחזקה.

ר' שמעיה מחליט שצדיף לשתוק. הוא מסובב את פניו שוב לצער הרבי הקדוש הצומד בתפילתו. 'הרי זה לא התפקיד שלי, להיות משקי' הוא מנסה להרגיע את צמחו במחשבתו 'הבית אברהם' מסלאניס זי"ע שיה שט בעיירת 'אטוואצק' למנוחה.

היה שט הבית אברהם לבד בלי משעים ובלי אף אחד מבין החסידים, כק יצאה הבקשה המיוחדת מבית הרבי אף החסידים של ימינו לשם, אלא שר' שמעיה

ויפגעו את-משה ואת-אהרן ונצבים לקראתם בצאתם מאת פרעה, אפשר נרמז בזה הבחינה שכתוב בספה"ק אהבת שלום עה"פ וירד משה מן ההר אל העם, ופרש"י מלמד שלא היה משה פונה לעסקיו אלא מן ההר אל העם, (מדרש) ולכאורה איזה עסקים היה לו למשה. אלא ודאי היו לו עסקים למשה, הרבצת תורת ה', לימוד תורה, תפלה, והתעלות בקדושה, אך על פי כן לא פנה לעסקיו הקדושים האלה, כי קודם כל יש לפנות אל העם לשמוע מה צפיהם ולמלא בקשותיהם,

ואפשר זה נרמז כאן שלמרות שיצאו זה עתה מהקליפה הטמאה 'פרעה' ונפשם חמדה לברוח אל השי"ת לחסות בצילו חימדתי וישבתי ופריו מתוק לחיכי עכ"ז הם לא פנו לשם אלא מצאום ישראל כאשר הם ניצבים עם כל מלוא קומתם לקראתם של ישראל לראות מה אפשר להועיל ולעזור להם ורק בכדי לעשות טובה לכלל ישראל אזי וישב משה אליה ויאמר אדני למך הרעועה לעם הזה...

'פאן!, נאטצ דא מברק זא רעבצ זע סלאניס!'. הקול הפולני המאט קטע את שרצפיו של ר' שמעיה, המתבונן ברבו הקדוש בדביקות.

הוא מסתובב בהבה. מי זה המצנץ להפריע לרבי הקדוש בתפילתו?

האוי עם הפסר הצומד בדלת מנסף לו עם המכתב שבידו כתאובה. 'הו, כנראה הדוור של אטוואצק' נרעצ ר' שמעיה וכף לקחת המכתב מידיו.

אחר הוא פונה לר' שמציה
המכוחד. 'פארשטיסטו מיר? א
טובה טוהן א איך איז חשוב'ער מצר
פון טויזנט מנחה'ס! (הבנת אותי?
לצעות טובה ליהודי חשוב יותר
מאלץ תפילות מנחה!)

אבני האמה נאלו מלפ ר' שמציה.
הוא קולט מה היה כאן, הרבי צמח
הוא זה שביקש למחרת תפילות
הקדושה, כיון שישנה מא ילך לו
האוי עם המברק שיהודי סבור לב
שלח אליו, והיהודי השולח ישאר
חלילה מפלי מצנה.

'וואס מיינסטו?' פונה אליו שם
הרבי, פארוואס איז דערצער רבי
אזוי זרויס? נאר פון טראגן אזוי
פייל בויק ווייטאכ און הארץ ווייטאכ
פון אידן! (מה אתה סבור? למה
הרבי מלך כ"כ גדול? רק מכך
שהוא טוען על צמח כ"כ הרבה
כאביט של יהודים!). כשלוונתו
היתה על הרק ה'אמרי אמת'
מלך זיי"ע, שחי באותה תקופה.

מעובד מתוך, 'יחידתי', על פי ימוקנים אתבונן,
להרה"ח ריי"ש קסטלנץ ז"ל

החסיד מטבריה שנסע לחו"ל לא
שמע על הבקשה הזו, והגיע לפי
תואו להסתופף ביילא
דמה'מנותא. משהגיע כבר הניחו
ה'בית אברהם' לשהות אצלו ואמר
לו שהוא יהיה האבי שלו.

צנה נקלץ ר' שמציה למבוכה
הנוראה, הרבי מופרע בתפילותו
הקדושה ואין לאל ידו לצעות
מאומה. צודו מצטדק במחשבותיו
וה'בית אברהם' פוסע פתאום
'צושה שלום'.. הוא אמר את
תפילותו במהירות.

הבית אברהם רץ בצמח אל הנכרי,
חותם לו כבקשתו כי הוא מאשר
את קבלת המברק, ולוקח מידו
את המברק. הדור הנכרי קיבל
את החתימה שלו צונק את המקום
בסיפוק. ור' שמציה צודנו רוצד
מפחד שמה הוא זה שאם שהרבי
הופרע בתפילותו והוכרח למלך...

הרבי ה'בית אברהם' מתיישב לציון
המברק עם אותו בכיסו.

מבלעדי סיבת הסיבות אין הסיבה יכולה לסובב שום דבר

ראה' וגו' ובכל השבטים נאמר הטעם
ואח"כ השם 'ותאמר וגו' על כן קראה
שמו' וגו' ובדאי בא לרמוז על טעם נוסף
שלא נתפרש בכתוב, אשר מזה נראה
שדרך הכתוב לכתוב קודם הסיבה למה
קראה שמו כן וא"כ למה כאן זה נכתב
לאחר 'ותקרא שמו משה'?

לכן נראה לומר בזה בס"ד שבאמת אין זה
המשך לאמור למעלה אלא אמירה חדשה
הוא וכפי שיתבאר בס"ד,

כתיב בפרשתן אחרי היגמל הילד משה
בבית אמו כאשר בתיה בת פרעה משלמת
לה ויגדל הילד ותבא הולדת פרעה ויהיה לה
לבו ותקרא שמו משה ותאמר כי מן-הפנים
משיתהו, ולשון הכתוב צריך ביאור שהרי
לכאורה הכי הוי ליה למימר- ותקרא שמו
משה 'כי אמרה' מן המים משיתהו, ומאי
האי דקאמר 'ותאמר כי מן המים משיתהו,
שזה נראה כאילו זה דיבור חדש, וביותר
תיקשי עפ"י מ"ש דקדוקו מה ששינה
הכתוב בראובן ופירש את השם קודם
הטעם 'ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי

מכוח העצה זו עצמה אשר הם חשבו להתחכם למושיעין של ישראל, נתגלגל הדבר, שאימו הטמינתו בתיבה על הסוף, והגיע הדבר לעיני בת פרעה ותפתח את התיבה ותחמול עליו, ואחר שהחזרתו על נשים מצריות ללא הצלחה, היא נאלצה לקחת מן העבריות, וכך יצא שהחזירתו לאימו, כאשר בעוד על כל שאר הילדים יהודים ומצריים נגזר למות, הנה דוקא מושיעין של ישראל הוחרג מן הגזירה בגלל הפרוטקציה של בת פרעה, וכך הוא חזר אל בית אימו, אלא שהיא עוד קיבלה שכרה משלם מבית המלך עבור הנקת בנה שלה, וכל זה היה כתוצאה ממחשבתם להתחכם למושיעין ולעשות דין לעצמם על ידי המים, הנה לזה מכרזת התורה בעת אשר גדל הילד ויגמל 'ותאמר' שבתיה הכריזה בזאת בקול גדול, על אף אשר אין אומר ואין דברים מבלי נשמע קולם, אבל עצם המציאות זועקת למתבונן בנעשה, כמו שהשמים מספרים כבוד א-ל ומעשה ידיו מגיד הרקיע, לכל מי שנותן עיניו ושכלו להתבונן ולחשוב בנשאו למרום עיניו לאמר 'מי ברא אלה' כן הדבר הזה, שמעצם השתלשלות הדברים נמצא ש'ותאמר' בקול רעש גדול שדוקא 'מן המים' אשר חשבנו שנודע לנו הסוד והכוח להתחכם למושיעין, הנה דווקא מכוח המים הללו יצא שמשיתיהו אני מן המים והצלתיו ופרסתי חסותי על מושיעין של ישראל, ושלמתי לאימו מאוצר המלך בכבודו ובעצמו עבור גידולו ומזונו.

כי הנה כתב רש"י בטעם הגזרה שגזר פרעה על כל עמו ש'לֹ-הַבְּן הַיְלֹוד הַיִּצְרָאֵלִי תִשְׁלִיָּהוּ היה משום ש-יום שְׁנוֹלֵל מִשָּׂה אָמְרוּ לוֹ אֲלֹטְגִנְיֹו הַיּוֹם נוֹלַד מוֹשִׁיעוֹ, ואין אנו יודעין אם ממלכים אם מישראל, ורואין אנו שסופו ללקות במים, לפיכך גזר אותו היום אף על המלכים, שנאמר כל הבן הילוד, ולא נאמר הילוד לעבדים, והם לא היו יודעים שסופו ללקות על מי מריבה, אשר לכאורה אין זה מובן אפילו על פי טעותם שחשבו שעתיד ללקות במים ממש, אבל הן זה יהיה משום איזה סיבה ועונש, וכי בגלל שעתיד להיענש ע"י מים זה אומר שכבר עכשיו אפשר להיפטור ממנו ע"י מים?

אולם באמת זהו הניסיון שמביא היצר תמיד עלינו לתלות הסיבה בדבר אשר נראה שעל ידה נגרם הדבר, והוא משכח מאתנו האמת שיש עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות, ומבלעדיו אין שום משמעות לסיבה עצמה, ולכן המצריים אשר האמינו בכוח הכוכבים והמזלות, אשר באמת אין להם שום כוח מעצמם, ואין זה רק אחד האופנים איך שהש"ת מנהיג את עולמו, אבל הם נדבקו במזלות עצמם, ולכן לשיטתם, בראותם שעתיד ללקות במים, הם הסיקו מזה שזה אומר שלמים יש כוח הצד עצמן לגבור על מושיעין ולהלקותו, וא"כ סברו שהם יכולים להתחכם למושיעין בעצמם ע"י כוח המים.

והנה הראה לנו הקב"ה את כוחו והנהגתו, אשר ממכה עצמה הכין רטייה, כי הנה

מחמת קוצר הזמן לא הספקתי להעלות על הכתב עוד הרבה דברים מתוקים וניתן לשמוע זאת בקו מתוקים מדבש

מתוקים מדבש

רעיונות נפלאים, חידושים, חיזוקים, התעוררות, וסיפורים מדהימים

תוכן הדברים הנשמעים השבוע בקו מתוקים מדבש

1. בגדול הזמן של קריאת פרשיות שובבי"ם.
2. פרפרת הדבש: מו"מ למה נקרא רשע אעפ"י שעדיין לא הכהו והרי מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה.
3. הבה נלמד מהטעות של המצרים לדעת שללא סיבת כל הסיבות אין שום כח בסיבות לסובב שום תוצאה.
4. ותקרא שמו משה 'ותאמר' כי מן המים משיתוהו, לכאורה היה צריך לכתוב 'כי אמרה' מן המים משיתוהו?, ובכלל האם בתיה דיברה בלשון הקודש?
5. כאשר מאמינים ויודעים שההשתדלות אף פעם אינה מביאה תוצאות אלא שעלינו לעשותה כי כך גזרה חכמתו ית' אזי אין נפק"מ אם יש סיכוי סביר להשיג התוצאה אם לאו.
6. משה למד רק מיעקב שנדדמן לו זיווגו אצל הפאר ולא מאליעזר, גישה יהודית נכונה לחיים בכלל ולחיי הנישואין בפרט.
7. תרגום ונתן עה"פ וידע אלקים - ית תיובתא דעבדו בטומרא, ולא ידע אנש בחבריה, הוא התרגום של שובבי"ם, עם סיפור אישי לא כל כך נעים.
8. מדוע לא יבער הסנה?, אוי טאטע עד מתי, למה איני מצליח לבער הסנה שהם התאוות והמידות הרעות?, חזק ואמוץ ליבך, הקב"ה קורא למשה מתוך הסנה, ואומר לו אם אותי אתה מחפש תדע לך שאני נמצא בתוך הסנה דייקא! כי המקום אשר אתה עומד עליו עכשיו באמת הוא אדמת קודש!
9. שנראה מעלות חברינו באשר הוא שם, למרות שאנו יודעים גם על חסרונם, עם סיפור שספר דיין חשוב שליט"א ממרן אדמו"ר שליט"א מוויזניץ.
10. השכר הטוב ביותר עבור המילדות היה לראות את כרם בית ישראל בתפארת צמיחתו, ומעשה עם הרבנית מראחמסטריווקא - אימה של מלכות-תליט"א.
11. הרה"צ רבי מוילעך שליט"א מתלהב לשמע ווארט על ידי ולא שמעו אל פרעה מלך מצרים - הוא היצירה"ר בשעה אשר דיבר אליהם בהסתיו ופיתויו, זוכים ל-'ותחנינה את הילדים' - המתים רח"ל. שמתקנים את כל העבר.

טַעֲמוּ וְרֵאוּ כִּי מְתוֹק הוּא

0733.645.225